

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus secundi scena secunda

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ η'.

680 ΧΟΡ. Πάντα δὴ πέπραχας, οἷα γὰρ τ' ὀτυχῆντα·
 Εὖρε δ' ὁ πανῆργος ἕτερον, πολὺ πανουργίαις
 Μείζουσι κεκασμένοι,
 Καὶ δόλοισι ποικίλοις,
 ῥήμασι δ' αἰμύλοις.
 685 Ἄλλ' ὅπως ἀγωνεῖ φρόνηζε τὰ πῖ-
 λοιπ' αἰετα· ζυμμάχους δ' ἡμᾶς ἔχον ὀ-
 νους ὀπίσασα πάλα.

Ἰαμβικοί Τρίμετροι.

ΑΛΛ. Καὶ μὲν ὁ Παφλαγὼν ἔποςι παροσέχευ',
 Ὄθων κολόκυμα, καὶ τεράτων, καὶ κυκῶν,
 690 Ὡς δὴ καταπίοδρός με. Μορμῶ δ' ἔδρασας.

A C T U S S E C U N D I

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

ΚΛ. Εἰ μὴ σ' ἰππέσαιμι, εἴ π' αὐτῶν ἐμοὶ
 Ψυδῶν εἰρήνη, ἀφάπεισιμι πανταχῆ.
 ΑΛΛ. Ἡδῆν ἀπειλαῖς, ἐγέλασα ψολοκομπῆαις,
 Ἀπεπυδάεισα μύθων, ἀεμκόκκυσα.
 695 ΚΛ. Οὔτοι, μὰ τ' Δήμητ' ἔαν μὴ σ' ἐπιφάγω

Ἐκ

vf. 681. Εὖρε δ' ὁ πανῆργος ἕτερον] Homerus Hym-
 no in Mercurium, vf. 319. Ἄυτὰς ἐπὶ πολέμοις ἰῶν
 πολυμήχανον ἔρεν.
 ,, vf. 682. κεκασμένοι] Poëticum verbum κάζειν pro
 ,, ornare. Apud Pind. ἀγαθὰς πρακίσι κεκασμένοι id
 ,, est: Bona mente instructus. Casaubonus.
 vf. 689. Ὄθων κολόκυμα] Ποταμὸς ἀθεὶ κῦμα, Me-

tagenes apud Athenaeum VI. p. 269. Comparat Cleo-
 nem cum fluvio.

,, vf. 690. Μορμῶ τῷ θράσει] Deest in hoc loquen-
 ,, di genere ἴσκα. Μορμῶν αὐτὴν fingebatur Dea, quae
 ,, infantes devoraret. Apud Theocritum in Adoniaz.
 ,, mater plorantem infantem sic alloquitur: Μορμῶ·
 ,, θάκνη ἴσπ'· Vae tibi, mordet equum. Ex Notis Ca-
 ,, fau-

ANTISTROPHE VERSUUM VIII.

- 680 **C**HOR. Ita omnino rem gessisti, uti decebat hominem fortunatum:
 Invenit autem nequam ille alium nequitiis multo
 Majoribus ornatum,
 Et omnigenis dolis,
 Et verbis blandis.
- 685 Sed meditare, ut quam optime perficias reliquam partem certaminis: adjutores autem nos te habere benevolos scis dudum.

Jambici Senarii.

- B**OT. Quin Paphlago iste accedit,
 Propellens fluctus abruptos, & turbans, & miscens,
 690 Non secus ac si me deglutire velit. vah confidentiam!

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS.

- C**L. Nisi te interimam, si quid veterum mihi
 Mendaciorum inest, omnibus modis intercidam.

BOT. Suave est mihi audire tuas minas, rideo fumos tuae jactantiae,
 Saltito mothonem, ronchisso.

- 695 **C**L. Ita me Ceres amet, nisi te exedam

Ex

" fauboni."

vf. 692. Διαπίπτει] Glossæ: διαπίπτει, intercidit. He-
 sychius; διπίπτει, ἀπίπτει.

vf. 694. Ἀπευδάρισα] Scholiastes: ποδαρίζειν, ἐπι-
 τὴ ἄλλοθεν, de saltatione. Quasi ποδαρίζειν, a ποῦς,
 ποδός.

Ibid. Μέθυστα] Scholiastes: Φεγγαῖος σὺν ὀρχήστρῳ.

turpe saltationis genus.

Ibid. Περὶ ἄκουσα] Scholiastes: περιπέφυκα, rhen-
 edum edidi; nempe vocem aliquam absconam, ad indi-
 candum contentum.

vf. 695. Ἐαράζω] Verbum, ut Grammatici lo-
 quuntur, praegnans; pro duobus ponitur: Nisi te co-
 medero, pro, comasum ejecero. Casaub.

F I I

- Ἐκ τῆσδε τ' γῆς, ἔδέποτε βιάσομαι.
 ΑΛΛ. Ἦν μὴ κφάγῃς; ἐγὼ δέ σ' ἦν μὴ γ' ἐκπῶ,
 Κἀπεκροφήσας, αὐτὸς ἐπιδιάρραγῶ.
 ΚΛ. Ἀπολῶ σε, νῆ τ' ᾠροδείαν τ' ἐν Πύλῃ.
 700 ΑΛΛ. Ἰδὲ ᾠροδείαν· οἶον ὄφομῆ σ' ἐγὼ
 Ἐκ τ' ᾠροδείας ἔχατον θεώμενον.
 ΚΛ. Ἐν τῷ ξύλῳ δήσω σε, νῆ τ' ἔραχόν·
 ΑΛΛ. Ὡς ὀξύθυμῳ. Φέρε τί σοι δῶ καταφαγῆ;
 Ἐπὶ τῷ φάγῃς ἥδ' ἄν; ἐπὶ βαλλαντίῳ;
 705 ΚΛ. Ἐξαεπάσομαι σε τοῖς ὄνυξι πᾶ ἴντερα.
 ΑΛΛ. Ἀπουριῶ σε πᾶ ἴν Πρυτανείῳ σπία.
 ΚΛ. Ἐλξω σε πρὸς τ' δῆμον, ἵνα δᾶς μοι δίκην.
 ΑΛΛ. Κἀγὼ δέ σ' ἔλξω, ἢ ἀβαλῶ πλείονα.
 ΚΛ. Ἄμ' ὦ πάτερ, σοὶ μὴ ἔδεν πείθεσθαι.
 710 Ἐγὼ δ' ἐκείνῃ καταγελῶ γ', ὅσον θέλω.
 ΑΛΛ. Ὡς σφόδρα σὺ τ' δῆμον σεαυτῷ νεόμικας;
 ΚΛ. Ἐπίταμαι γ' αὐτὸν, οἷς φωμίξω.
 ΑΛΛ. Καθόσπερ αἱ τίτθαι γε σπίζεις κακῶς.
 Μασώμεν γ' ἡ, τῷ μὲ ὀλίγον ἐπιθεῖς.
 715 Αὐτὸς δ' ἐκείνῃ τειπλάσιον κατέσπαχας.
 ΚΛ. Καὶ νῆ Δί', ὑπὸ γε δεξιότητ' τ' ἐμῆς,
 Διύαμαι ποιεῖν τ' δῆμον βύρω ἢ τενίν.
 ΑΛΛ. Χῶ πρῶτος οὐμὸς τυτοῖ σοφίξω.
 ΚΛ. Οὐκ, ὦ γὰρ, ἐν Βυλῆ με δόξεις κρυβεῖσαι.
 720 Ἴωμεν εἰς τ' δῆμον. ΑΛΛ. Οὐδὲν καλὴ.
 Ἰδὲ βάδιζε, μηδὲν ἡμᾶς ἰσχύτω.
 ΚΛ. Ὡ δῆμα, δαῦρ' ἐξελθε, νῆ Δί', ὦ πάτερ.
 ΑΛΛ. Ἐξελθε δῆτ', ὦ διμίδιοι φίλτατοι.
 ΔΗΜ. Τίνες οἱ βοῶντες; ὄκ' ἄπιτ' ἄπὸ τ' θυρας;
 725 Τίω εἰρεσιάνῳ μὲ κατεσπαράξατε.
 ΚΛ. Ἐξελθ', ἴν εἰδῆς, οἳάσθ' γ' ὑβρίζομαι.
 ΔΗΜ. Τίς, ὦ Παφλαγὼν, ἀδικεῖ σε; ΚΛ. Διὰ σὲ τὴ πῶμαι
 Ἵπὸ τυτθῆ, ἢ τ' νεοσίκων. ΔΗΜ. Τίη;
 ΚΛ. Ὅπῃ φιλῶ σ', ὦ δῆμ', ἐρατῆς τ' εἰμὶ σός.
 730 ΔΗΜ. Σὺ δ' εἴ τίς ἐτέον; ΑΛΛ. Ἀντερατῆς τυτθῆ,

Ἐρατῆ

vf. 711. Τὸν δῆμον σεαυτῷ νεόμικας] Ovidius: Art. Am. II. 250.

Fac plebem, mihi crede, tuam.

vf. 713. Καθόσπερ αἱ τίτθαι] Aristoteles III. Rhet. c. 4. Ὁ Δημοκράτης εἰκάζει τὰς ῥήτορας ταῖς τίτθαι, αἱ

τὸ φέμισμα καταπίναται, τῷ σιῶν τὰ παιδία περὶ αἰ-
 φουσι. Democritus comparavit Oratores cum nutricibus,
 quae mansum deglutientes, salivam pueris os unguunt.

vf. 714. Κατέσπαχας] Antiphanes Comicus apud A-
 thenaeum III. p. 104. — ἀλλ' ὅταν τῆ ἐνθεσιν Ἐρατῆ

ARISTOPHANIS EQUITES. 411.

Ex hac terra, non amplius vivam.

Bot. Nisi me exedas, inquis? ego vero nisi te ebibam, (*idem opto*)

Et exorbto te, dirumpar.

Cl. Per meum primum locum juro, quem propter Pylum adeptus sum,
ut ego te perdam.

700 Bot. Ecce vero primum locum: vah! ut ego te videbo

Ex primo loco ultimum in theatro sedentem.

Cl. In nervo te constringam, per coelum juro.

Bot. Quam iracundus! age quid tibi dem edere?

Super quam re ederes libentissime? an super crumena?

705 Cl. Evellam tibi unguibus intestina.

Bot. Praecidam tibi, quasi ungues, cibos, quos ex Prytaneo capis.

Cl. Ad populum te traham, ut mihi poenas des.

Bot. Et ego te traham, & plurium criminum accusabo.

Cl. At, ô improbe, tibi non credit:

710 Ego vero ipsum derideo, quantum volo.

Bot. Quam valde existimas tuum esse populum?

Cl. Nam scio quibus ferculis capiatur.

Bot. Quemadmodum nutrices solent, perperam ipsum cibas,
Nam praemandens, pauxillo ei in os indito,

715 Ipse triplo plus deglutis.

Cl. Et profecto, quae mea est solertia,

Possum & angustum & amplum reddere populum.

Bot. Meus etiam podex hoc fatagit.

Cl. ô Bone, ne putes te in Senatu mihi illudere:

720 Ad populum eamus. Bot. Nihil impedit:

En perge, ne nos quicquam remoretur.

Cl. ô Popule huc egredere: ita profecto exi, mi pater.

Bot. Egredere sane, popelle charissime.

Pop. Quinam sunt isti, qui hic clamant? nonne abibitis ab ostio?

725 Iresionem meam convulsistis.

Cl. Egredere ut videas, quas patiar injurias.

Pop. Quisnam, ô Paphlago, te afficit injuriis? Cl. Propter te verberor

Ab isto, & ab his adolescentibus. Pop. Cur?

Cl. Quia te colo & sum amator tuus.

730 Pop. Tu vero quis es? dic verum. Bot. Rivalis sum hujusce,

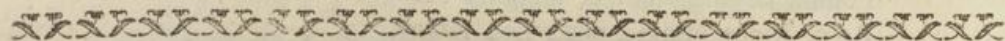
Qui

ὅτι τὸ ἄλλοτε τὸν κληρικὸν ἠποδοῦναι, τὸν ἐν ἀποδοῦναι
ὡς τὸ ἄλλοτε τὸν κληρικὸν ἠποδοῦναι. Sed cum buccam intra dentes
deglutieris; id solum omnium honorum puta esse in tuto.

VI. 717. Εὐφὼν καὶ σὺν ἑστί] infra, VI. 134. dicit Allan-

topola ad Populi personam: τὸ δὲ ἄρα γὰρ οὐκ ἐστὶν
ἐξουσιάζουσα ἀποδοῦναι οὐκ ἀδύνατον ἐπινοῦναι.
VI. 725. Τὸν κληρικὸν] Vide ad Plutum VI. 1055.
Egreditur autem jam populi persona.

- Ἐρῶν πάλα σε, βυλόμην τε σ' εὖ ποιῶν,
 Ἄλλοι τε πολλοί, ἕ καλοί τε κάγαθοί·
 Ἄλλ' ἔχ' αἰοῖτ' ἐσμὲν Δίχ' τε τοῖσι. σὺ γ' ὅτι
 Ὅμοι εἰ τοῖσι παισὶ τοῖσι ἐρωμύοις·
- 735 Τὴς μὲ καλὸς τε κάγαθος ἔ' ἀροσδέχτ',
 Σαυτὸν δὲ λυχοπάλλησι, ἕ θυρορράφοις,
 Καὶ σκυτοτόμοις, ἕ βυρσοπάλλησιν δίδως.
 ΚΛ. Εὐ γ' ποιῶ τ' ἄμμον. ΑΛΛ. Εἶπέ νιν, τί δρῶν,
 ΚΛ. Ὅτι τ' φρατηγὸν ὑπεκδραμῶν τ' ἐκ Πύλου,
- 740 Πλῆθους ἐκείσε, τὴς Λάκωνας ἤγαγον.
 ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ περὶ πατῶν γ' ἀπ' ἐργαστηρίων,
 Ἐψοντ' ἐτέρων, τ' χύτραν ὑφειλόμην
 ΚΛ. Καὶ μὲν ποιήσας αὐτίκα μάλ' ἐκκλήσας,
 ὦ δὴμ', ἢ εἰδῆς, ὁπότ' ἴθι νῶν ἐστὶ σοι
- 745 Εὐνύστερ', Δίχ' κεινον, ἢ ἐκείνον Φιλῆς.
 ΑΛΛ. Ναὶ ναὶ Δίχ' κεινον δῆτα, πλὴν μὴ ἢ τῇ Πυκί.
 ΔΗΜ. Οὐκ ἂν καθίζοιμιν εἰ ἄλλω χερίῳ·
 Ἄλλ' εἰς τὸ πρὸς δεξὴν παρεῖν εἰς τ' Πύκην.
 ΑΛΛ. Οἱ μοι χαροδαίμων, ὡς δούλωλ'. ὁ γ' γέρων
- 750 Οἴκοι μὲν ἀνδρῶν ἐστὶ δεξιότατ'·
 Ὅταν δ' ἐπὶ ταυτησὶ καθῆναι τ' πέτρας,
 Κέχλιται, ὥσπερ ἐμποδίζων ἰσχάδας.

ACTUS SECUNDI

ΧΟΡΟΣ, ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

- ΧΟΡ. **Ν**ῦν δέ σε πάντα δὴ χάλων ἐξίεναι σεαυτῷ,
 Καὶ λῆμα θύειον φορεῖν, ἕ λόγους ἀφύκτους,
 755 Ὅποισι τόιδ' ὑπερβαλεῖ. ποικίλ' ἔ' ἄνεγ,
 Καὶ τ' ἀμηχάνων πόρος θυμηχάνους περὶ ζων.

Πρὸς

vf. 736. Λυχοπάλλησι] Hyperbolium indicat, ut monet Scholiastes; ille vendebat lucernas, de quo infra vf. 298. & 1309.

vf. 737. Νευρορράφοις καὶ σκυτοτόμοις] Lyficlem dicit, qui erat προλατοπάλλη (vid. supra ad vf. 132.), & Cleonem, qui erat Coriarius. ex Scholiis.

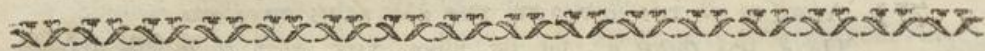
vf. 739. Ἐκ Πύκου] Proprie ex Sphacteria infula; sed quia in obsidione Pylus fuit capti Lacones illi, propterea semper Comicus Pylum nominat. Vide initium Notarum.

vf. 748. Εἰς τὸ πρὸς δεξὴν παρεῖναι] In Acharn. vf. 43. & in Ecclef. vf. 129. πᾶσις ἐς τὸ πρὸς δεξ.

vf. 750. Ὅταν δ' ἐπὶ ταυτησὶ καθῆναι τ' πέτρας κίχνας] vf. 780. ἐπὶ ταῖς πέτραις δ' ἐφρονίζετο σακκῶδες σε καθήμενον, loquitur autem ad Populi personam.

vf. 752. Ἐμποδίζων ἰσχάδας] Pediculus est petiolus, sive pediculus, ut est in Glossis, nempe pomorum, a πῶς πῶδες: unde ποδίζων, & ἐμποδίζων, pedem implicare laqueo: ἐμποδίζων ἰσχάδας, laqueum pediculo sive petiolo

- Qui te dudum amo, cupiens tibi bene facere,
 Uti & alii multi, boni & probi viri:
 Sed non possumus propter huncce. Tu enim
 Similis es pueris illis, qui amatores habent,
 735 Bonos & probos non admittis:
 Sed teipsum venditoribus lucernarum, iisque qui corium consuunt,
 Aut fecant, aut vendunt, dedis.
 CL. Merito, nam ei benefacio. BOT. Dic ergo quid facis?
 CL. Illum in Pylo ducem exercitus circumveniens,
 740 Cum illuc navigassem, Laconas huc adduxi.
 BOT. Ego vero circuiens ex taberna
 Ollam surripui cum cibo, quem alius coxerat.
 CL. Sed ocyus conventum age,
 Mi popule, &, ut cognoscas uter nostrum sit tibi
 745 Benevolentior, dijudica, ut illum ames.
 BOT. Quaeso inquam, dijudica, modo ne in Pnyce.
 POP. Nolim in alio loco federe:
 Sed in Pnycem oportet quam primum adesse.
 BOT. Hei mihi misero, quam perii; nam senex iste
 750 Domi est vir sapientissimus,
 Cum vero sedet super hac petra
 Os ei hiat, quasi caricas captaret.

SCENA TERTIA.

CHORUS, CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS.

- CHOR. Nunc tibi movere omnes funes oportet,
 Et animum praesentem afferre fortemque, & orationem captiosam,
 755 Ut istis hunc superes. est enim iste homo versipellis,
 Quique impedita expedire facile potest.

Qua-

ficum aptantes, Scholiastes: περιτρίβητος τὰς συνάε
 βόλον nam ita legendum ibi pro παρατρίβητος. Erat
 autem ludi puerilis genus, quo ficus filo suspensas
 impellebant, ut in aëre librarentur & huc illuc ferren-
 tur, quas pueri ore hiant captabant; ut ex Scholia-
 ste colligere licet: quod ἐπιπρόβητος ἰσχυράς inde dictum
 fuit, quia pediculo, ut dixi, ficum alligarent filum;
 per metonymiam antecedentis pro consequente.

» vl. 753. Πάρις δὲ κἀλλὸν ἰξίονα] Proverbium a na-

» vigantibus; Euripides in Medea vl. 278. ἰξίονα γὰρ
 » ἰξίονα πάλιν δὲ κἀλλων. Idem in Troadibus vl. 94.
 » ὅταν ἐπάσσωμ' Ἀργείων ἰξίον κἀλλων. & in Hercule
 » Furente vl. 837. φέρον ἰξίον κἀλλων. alias etiam: πάρ-
 » τα κἀλλων κἀλλων dicitur. Ex Nothis Kufferi."
 vl. 756. Κἀκ ἦ ἀμυγάνων] Ex Aeschyllo Prometheo
 vl. 59. Δένεις γὰρ κἀλλὸν κἀξ ἀμυγάνων πέρων. Peritio
 est enim inveniendi viam etiam ex rebus desperatissimis.
 Locum citavit Scholiastes etiam.